

คุยกับผู้อ่าน

ในวันที่ ๒๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๕ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและองค์กรต่างๆ อีกหลายองค์กร จัดการสัมมนาที่ห้องประชุมสารนิเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง **“วาระแห่งชาติว่าด้วยฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น”** เรื่องนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสุขภาพสังคม

สุขภาพสังคมหมายถึงการอยู่ร่วมกันด้วยดี การอยู่ร่วมกันด้วยดีทำให้มีความสุข ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม หรือโลก การอยู่ร่วมกันด้วยดีหรือด้วยสันตินั้น หมายถึง การอยู่ร่วมกันด้วยสันติระหว่งมนุษย์กับมนุษย์ และมนุษย์กับธรรมชาติแวดล้อม

ฐานทรัพยากร กับสุขภาพสังคม

ธรรมชาติแวดล้อมมีความสำคัญต่อสรรพชีวิตรวมทั้งมนุษย์ สิ่งมีชีวิตเกิดขึ้นได้เพราะมีความหลากหลายของธรรมชาติถึงขนาด ถ้าโลกประกอบด้วยธาตุอย่างเดียวก็ไม่มีสิ่งมีชีวิตเกิดขึ้นได้ ความหลากหลายจำเป็นสำหรับสิ่งมีชีวิต และสิ่งมีชีวิตอันหลากหลายเรียกว่าความหลากหลายทางชีวภาพ

ย้อนกลับไปในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติ มนุษย์เกิดมาในธรรมชาติ อยู่กับธรรมชาติ ใช้ธรรมชาติให้เป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต พัฒนาภูมิปัญญาในการอยู่ร่วมกันอย่างบรรสานสอดคล้องกับธรรมชาติ ทำให้เกิดความสมดุล ดุลยภาพคือ ความเป็นปกติหรือสุขภาพ

ดุลยภาพระหว่างมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ คือสุขภาพ ภูมิปัญญาท้องถิ่นคือ ภูมิปัญญาเพื่อดุลยภาพที่ว่านี้

ต่อมาอำนาจรัฐ ทุนนิยม และอำนาจทางวิชาการ ที่ไม่เป็นไปเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างได้สมดุล ได้ทำลายฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้เกิดการทำลายดุลยภาพทางเศรษฐกิจ จิตใจ สังคม สิ่งแวดล้อม หรือสภาพสังคมแตก หรือวิกฤติการณ์ทางสังคม ซึ่งรบกวนสุขภาพสังคมเป็นอย่างมาก

การจะสร้างความสุขในสังคมจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจถึงความสำคัญของฐานทรัพยากร ความหลากหลายทางชีวภาพ และภูมิปัญญาท้องถิ่น อันถือเป็นวาระแห่งชาติทีเดียว

ประเวศ วะสี

ขอบคุณ ผู้เขียนทุกท่านที่ช่วยเขียนเป็นวิทยาทาน